

BÁNYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 Egész évre .. 12 K. || Félévre .. 6 K.
 Negyedévre .. 3 K.
 HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA.
 Főmunkatárs:
CSORBITS LÁSZLÓ.

Megjelenik minden vasárnap.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Kender-utca 6. szám.
 Telefon-szám: 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Tartalomjegyzék.

Cikkek: Iparpolitika. — Kincskeresés. — Az állami szénbányászat. — *Hírek:* Bányászati hírek. Bányászati találmányok. Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Iparpolitika.

A bányászat oly szoros kapcsolatban van az iparral, hogy mindaz, a mi az ipar rendezése és szabályozása tekintetében történik, a legmélyebben kihat a bányászatra is. És ez okból egészen indokolt, hogy e helyütt is foglalkozunk iparpolitikánkkal. És egészen indokolt, hogy vizsgáljuk, vajjon helyes uton halad-e, az ország-gazdasági érdekeinek megfelelő irányban mozog-e az ország iparpolitikája? Összhangzásban van-e iparpolitikánk azokkal az okosan megkonstruált elvekkel, amiket a kereskedelemügyi miniszter hivatala elfoglalásakor hirdetett?

Mert mi a legelső, a legelemibb alapfeltétele egy ország helyes iparpolitikájának? Mindenesetre az, hogy az ország termelőképesse tétessék és hogy a termelés versenyképes legyen. Ezt azonban csakis gyakorlati intézkedésekkel, gyakorlati intézmények létesítésével lehet elérni.

Kossuth Ferenc székfoglaló beszédében a következő nagy közgazdasági igazságot hirdette: „Nem lehet jólétben az az ország, melyben az emberi kereset legjövedelmezőbb ága, az ipar, nincs meghonosítva.” Ezen ige beváltása céljából alkották a hazai gyáripar kedvezményezéséről szóló új törvényt. Sajnos azonban, hogy azt a jelenséget észleljük, mintha azóta az új iparvállalatok létesítése terén a mozgalom élénkségéből vesztett volna.

És most megjelent az új ipartörvény

tervezete is és nagyszabású értekezlet tárgyalja.

Abból indulunk ki, hogy a helyes ipartörvénynek tulajdonképpen az a feladata, hogy a kisipar kérdését és a munkáskérdést úgy oldja meg, amint ezt a békés termelés feltételei követelik. Mert ez az alapja annak, hogy gyáriparunk fejlődése biztosítva legyen. *Mert gyáripar csakis ott fejlődhetik igazán egészséges alapon, ahol a kisipar minél nagyobb mérvben el van terjedve és ahol a munkás meg van elégedve sorsával.*

Középkori céhintézményekkel, fegyelmi rendszabályokkal, béna humanisztikus alkotásokkal ezt a nagy célt nem lehet elérni. Az új ipartörvény azonban egyes lényeges részeiben meghódolás hangzatos jelszavak előtt és bátoratlan tapogatódzás a szocializmus hirdetésre és megvalósításra követelt eszmék terén.

Vajjon azóta, hogy az 1884: XVII. t.-c. statuálta a képesítéshez kötött ipart és ezen törvény életbelépése óta mindmáig derűborura szaporították a képesített mesterségek listáját, oly nagy virágzásnak örvend az immár képesített kisipar? A jelenségek épen ennek ellenkezőjét mutatják. A kisipar állandó panaszaitól visszhangzik az ország és nem ok nélkül. A 25 év előtt alkotott törvény reakcionárius intézkedései nem váltak be. Talán jobban fognak beválni a tervezet új ipartörvény még reakcionáriusabb intézkedései?

Ott, hol az ipar még gyermekkorát éli, nem szabad békóba verni a termelést! Megszorító intézkedéseknek ott lehet esetleg helye, ahol az ipar a kívánt magas fejlődést elérte. De ahol az ipart még fejleszteni kell, ott a termelést, az ipar mozgását szabaddá kell tenni. Az ipari termelés megrendszabályozását mindig reakcionárius áramlatok

előzték meg. Nem az ipar exigenciái követelték ezt, hanem legtöbbnyire pártpolitikai érdekek — ép úgy, mint — sajnos — ma minálunk.

Gyámkodás, az egyéni termelés szabadságának korlátozása nem teremthet ipart. Az okos, céltudatos kormányzat jó törvényeket alkot és gondoskodik ezen jó törvényeknek jó végrehajtásáról. Ellenőrző, de nem kerékkötő hatalmat gyakorol. És különösen gondoskodik arról, hogy az, aki dolgozni akar, békében dolgozhassék. Nem a feljelentők, hanem a dolgozók számát kell szaporítani. És gondoskodni arról, hogy a dolgozó néposztály munkája után tisztességesen meg is élhessen.

De a mai rendszer mindennek az ellenkezőjét teszi és így akar ipart teremteni. Korlátozza a munkát és teljesen téves kiviteli politikájával megdrágítja az életet. Mesterséges kedvezményekkel valósággal erősokolja az élelmi cikkek kivitelét és megdrágítja hihetetlen mérvben itthon az életet. A kisiparos, a munkás képtelen megélni keresetéből, fokozni kell a béreket, emelni a munka árát és amily mérvben drágulnak az élelmi szerek, ép oly arányban hanyatlak az ipari munka termelő és versenyképessége.

Ha a kormány jóhiszemű, becsületes iparpolitikát akar követni, — a mint hiszszük, hogy akar is — ez esetben két irányban kell intézkednie: egyrészt biztosítania kell a termelés szabadságát és másrészt megszüntetni a hihetetlen mérvű drágaságot. Elég sajnos, hogy ezzel a nagyon is komoly gazdasági és társadalmi jelenséggel oly kevésbé komolyan foglalkoznak. Talán azért, mert az élelmi szerek folytonos drágulása előnyöket nyújt a mezőgazdasági körök egynémely rétegeinek? Egynémely rétegeinek — mondjuk — egyeseknek, de távolról sem magának a mezőgazdaságnak. Már pedig egyesek kedvéért, bármily hatalmasak is legyenek, az ország nagy gazdasági érdekeit kockára tenni nem szabad!

Oly iparpolitikát kell követnünk, amely ipart teremt. Iparos állammá kell lennünk, hogy jólétet biztosítsunk az országnak. És ezt az igazságot nemcsak hirdetni kell, hanem meg is kell valósítani oly intézményekkel, a melyek valóban az ipar érdekeit szolgálják.

Kincskeresés.

Böckh János, a földtani intézet volt tudós igazgatója mondotta egyszer e sorok írójának:

— Nem is tudjuk, hogy tulajdonképpen mit és mennyit rejt Magyarország földje. Egyszer valaki azt találta mondani, hogy Magyarországon nincs szén. Én azt mondom hogy van. Tessék kutatni utána s meggyőződünk, igazam van-e

Igy vagyunk a többi kincsekkel is. Kiaknázatlanul rejt a nemes és nem nemes fémeket a föld méhe s a magyar közönyösség folytán aránylag igen kevés föltárás történik.

Az állam és az egyes magánvállalatok igyekezete még nem elegendő arra, hogy az érc előfordulások pontosan megállapíttassanak. Ahhoz a magyar gazdasági világ fokozottabb érdeklődése, nagyobb áldozatkészsége szükséges.

A kincskeresés természetesen nem olcsó mulatság. Rengeteg pénzt emészt, amely sokszor holt tőkévé válik. De kockázat nélkül nincs vállalkozás és a bányászatban, — hiszen jól tudjuk — ha egy kutatómunka bevált, a befektetett tőke busásan meghozza a kamatokat.

A kutatásoknak azonban nemcsak ily közeli eredményei vannak. A távolabbi célok szempontjából kell intenzívebben a kutatásokhoz látni. Ezek alapján ismerjük meg Magyarország igazi geológiai képét, amely ma még nem a leghitelesebb. A kutatások révén tárnak föl egyre több új bányát. Azok üzembéhozzátalával fejlődik a bányászat, az ipar, a kereskedelem. Az első láncszem tehát a kutatás, ebből folyik a föltárás s azután következik a többi. Új bányászati vállalkozások, újabb gazdasági erőforrások keletkeznek a kutatások nyomában.

Az állam ez idő szerint több helyen végeztet furásokat. A furásoknak itt-ott van is eredményük, ámátor az állam szempontjából a sikertelen furás is eredményt jelent abból a szempontból, hogy ez által újabb területek geológiai képződése válik ismeretessé.

A magánvállalkozás sokkal óvatosabb a kincskeresésben. Tapasztaljuk ezt a világ összes bányász-államaiban. Így például még a petróleum-kutatás terén is ez a jelenség szembetűnő. Mikor Baku környékén a petróleumfurások megkezdődtek, egymás hátán építették a furótornyokat s ma már a környéken olyan helyek is akadnak, ahol husz-harminc lépésnyire vannak egymástól a petróleumforrások.

Nálunk természetesen erről szó sem lehet. Hiszen a törvény szabja meg a zárkutatómunkák jogát. Ahol valaki zárkutatómunkát biztosított magának, ott más nem kutathat. Akár kutat az illető, akár föltárja a kutatott területeket, akár nem. Ez a körülmény nem egyszer lehetetlen állapotot is teremthet, mert olyan kincsekben gazdag területeket tarthat valaki meddön lekötve, amelyek föltárására fontos gazdasági érdek volna. Ezen a bajon az új bányászati törvénynek kell segítenie, amely a magyar bányászat jövője érdekében ma már mulhatatlanul szükséges.

Az állami szénbányászat.

— Az indokolás folytatása. —

III. Komlói beruházások indokolása. A „Dunántúli kőszénbánya rt.” komlói szénterületén eszközölt furások által eddig 19·3 m. vastag széntelep-összlet lett konstatalva, 17 m. vastag tiszta szénnel.

A formatió-csapás irányában mért kiterjedése a furások s a bányamivelés által több kilométernyi kiterjedése lett konstatalva s a bányamivelés számítási alapjául jelenleg 98 millió q szénvagyon tekinthető. A szénvagyon kihasználásra először egy évi 1·5 millió q szén kitermelésére berendezett aknatelepítés lesz tervbe véve. Az aknatelepítés a következő munkálatok, gépészeti, szállítási s munkásgyarmatosítási befektetésekkel lesz összekötve.

Az akna a komlói állomástól 1500 méter távolra a budafai határban a nagykomló—budafai határtól körülbelül 250 méter távolra 400 méter mélységre van tervezve s ezen 400 méter mélységben egy 210 méter hosszú keresztvágattal az ázfutó telepek megütve s fejtésre előkészítve.

Az aknán a szállítás gyors lebonyolítására a bányamunkálatok gyors, a modern technika követelményeinek megfelelő kivitelére új gépészeti berendezésekre lesz szükség és pedig egy 1000 lóerejű villamos központra, felszerelve a kellő számú s fűtőfelületű kazánokkal, hajtógéppel, dynamoval, mely villamos központ fogja adni az erőt, a szükséges vitlák, furógépek, nagy és kis bányaventilátorok, szénosztályozó mű, sodronykötélpálya s egyéb szükséges műhelyi munkagépek hajtására.

A szállító-akna felszereltek a követelményeknek megfelelő szállítógéppel, aknatoronnyal s szükséges épületekkel s a termelvény-leszállítására egy 1350 méter hosszú sodronykötélpálya van tervbevéve, mely az aknától a komlói állomás közelében felállítandó szénosztályozóhoz fog vezetni.

Az 1·5 millió q szén kitermeléséhez a következő munkáslétszámra s munkásgyarmatra lesz szükség.

A jelenlegi munkásgyarmat 400.000 q szén kitermeléséhez elegendő. Így fenmarad egy oly nagy bányagyarmat telepítése, melyben 1.100.000 q szén kitermelésére szükséges munkáslétszám lenne elhelyezhető.

Egy munkás évi termelését 2000 q-val véve, lesz $\frac{1.100.000}{2.000 \text{ q}} = 550$ munkásra szükség, minden munkáslakásra körülbelül 1·5 munkást számítva, szükség leend 360 lakásra, a munkáslakásokból 4 jön egy fedél alá, tehát 90 munkásház volna építendő. A munkáslétszám felügyeletére s a munkálatok vezetésére szükséges tisztú és altisztú személyzet elhelyezésére 30 lakás lesz szükséges 2—3—4 szobával tervezve. Mindeme bányaberendezési, felszerelési s gyarmatosító munkálatokat hat osztályba sorozhatjuk s a munkálatok természeténél fogva a következőképen csoportosítva. A könnyebb átte-

kintés végett az egyes berendezések körülbelüli költségeit is hozzáfűzzük.

I. Aknafelszerelés és bányarendezés.

a) 400 méter aknamélyítés a szükséges légsűrítővel, furók beszerzésével összesen	410.000 K
b) Aknaberendezés. A szállító gép, gépház és rendelőszoba, aknatorony, benzinkamara s felszerelések, kötélpálya	371.000 K
c) 210 méter keresztvágat. Keresztvágathajtás, légszűrővezetés, szelöltető elektromotorral	100.000 K
d) Anna-akna fejlesztéséhez szükséges 3 vitla, 3 szivattyu, 2 elektromos szeleltető	77.000 K
e) 500 csille, bányasinek, buktatók	131.000 K
	<hr/> 1,089.000 K

II. Külberendezések és üzempületek.

a) Szénosztályozó és rakodó széntölcsérekkel s felvonóval együtt	170.000 K
b) Ács-, asztalos-, lakatos-, kovácsműhely berendezéssel	60.000 K
c) A fa megmunkálásához szalag- és fűrészgépek, faraktár deszkának s egyéb épületek fa számára	32.000 K
d) Telephon az egyes üzemi irodák s épületek összekötésére	5.000 „
e) Raktárak üzemi anyagok s élelmezési cikkek számára	25.000
f) Központi irodák	25.000 „
	<hr/> 317.000 K

III. Villamos erőtvitel.

a) Villamos központ és kazánház. 3 drb. kazán a 200 m ² fűtőfelülettel, kémény falazva. kazánház, bányavasut, szénttartályok, 2 drb. a 500 lóerős turbogenerator condensatióval, hűtőtoronnyal, gépházzal	369.000 K
b) Villamos berendezés. Transformator, vezeték, villamoslámpák s motorok	90.000 K
	<hr/> 459.000 K

IV. Bányagyarmat.

90 munkáslakház	722.000 K
14 altisztú lakóház	150.000 „
3 tisztú lakház	48.000 „
fürdő	15.000 „
kórház	20.000 „
	<hr/> 955.000 K

V. Földterület.

A bányagyarmat és üzemi épületek számára 40 katasztrális hold földterület	80.000 K
---	----------

Mesés jövőt

nyújtó állást nyerhet az, aki az acél és vas szakmában teljesen begyakorlott munkaerő és e téren elsődrendű összeköttetésekkel rendelkezik, illetve a detailistáknál jól be van vezetve. Az alkalmaztatás haszonrészesedéssel jár. Csak elsődrendű szakemberek nyújtsák be ajánlataikat „Mesés jövő” jellegre a kiadóhivatalba.

VI. Rakodóvágányok.

A szénrakodóhoz, a faraktár-területhez vezető normál-vasuti vágányok, 1.300 fm. 120.000 K

Az egyes munkálatok összesítése.

I. Aknafelszerelés és bányaberendezés	1,089.000 K
II. Külberendezés és üzem-épületek	317.000 K
III. Villamos erőátviteli berendezés	459.000 K
IV. Bányagyarmat	955.000 K
V. Földterület	80.000 K
VI. Rakodóvágányok	120.000 K
	<u>3,020.000 K.</u>

IV. A vrđniki bányakerületben a talapduzzadás ellen kell küzdeni, ezért a széntelepet kisebb pillérekre kell beosztani, hogy egy főaknamezőre 20—25 millió q szénél több ne essék.

Az évi széntermelés mennyiségét 4,000.000 q-ra felvéve, telepítendő lesz 3 főakna 120, 180. és 250 m. mélységre.

A munkaező Vrđniken csak részben lévén meg, más vidékről való áttelepítés utján kell a munkásszemélyzetet biztosítani s e célból legalább 300 munkáslakásra lesz szükség, de szaporítani kell a tisztí és altisztí lakásokat is, gondoskodni kell továbbá megfelelő iskolaépületről, kórház és vendéglőről, végül a kivánalomnak megfelelő szállítópályákról és eszközökről.

A részletes beruházási tervezet az alábbi kimutatásban van feltüntetve.

A megindított állami szénakció halaszthatatlanná teszi az állami kezelésbe vett kőszénbányáknak korszerű berendezését és fejlesztését. Gondoskodni kellett arról, hogy a fontos feladatok megoldására a fémányászattól átvett kiváló fiatal szakemberek kívül minden szénbányaműhöz legalább néhány elméletileg és gyakorlatilag teljesen szakképzett oly szénányász alkalmaztassék, ki valamely terjedelmes és jól berendezett szénányánál sok évi gyakorlattal már megszerezte azokat az ismereteket, melyek előfeltételét képezik annak, hogy a bányák korszerű berendezését és fejlesztését keresztülvinni lehessen.

Miután azonban az államnak saját üzemben tartott szénányája nem volt s ily az állami bányászati tisztviselők között szénszakmában alaposan képzett szakembert nem igen állott rendelkezésre, ez a körülmény mellőzhetetlenné tette, hogy az alkalmas szakegyéneket legalább részben, a magán-szénányászat köréből vegyem, hol a tisztviselők, főleg pedig a műszakiak s az egyéb alkalmazottak is lényegesen magasabb illetményeket élveznek, mint az állami alkalmazottak.

A magán-szénányásztól átvett tisztviselőknek e körülmény miatt felemelt illetményeket kellett engedélyezni, hogy őket az állami szénányászatnak megnyerjem, de ez megint a fémányásztól átvett személyzetben keltett oly várakozá-

sokat, a melyeket méltánytalanoknak nem tekinthetem s a mennyiben a szénányászatnál minden alkalmazottól egyenlően teljes odaadást és megfizetett munkát várok, ezen rendkívüli munkáért ideiglenesen rendkívüli működési pótléket engedélyeztem.

A működési pótlékkal kívántam az állami bányászatnál alkalmazottak és a magán-szénányászatnál alkalmazottak illetményei között mutatkozó eltérést kiegyenlíteni, de mivel a pótlékok ideiglenes természetűknél fogva állandóan meg nem maradhatnak, az állami szénányászat rendszeresítendő személyzetének oly szervezetet kell adni, hogy az állandó illetmények legalább megközelítsék a magán-szénányászatnál alkalmazott műszaki és egyéb személyzet illetményeit és megfeleljenek az állami vasgyári alkalmazottak járandóságainak.

A szénányászat ugyanis szintén kereslet tárgyát képező bányaterményt állít elő, termel és értékesít, mint a vasgyárak, s amennyiben a széntelepek feltárása, kiaknázása műszakilag ugyanolyan képzettségű szakembereket kíván, mint a minő a vasgyáraknál látja el a szolgálatot, méltányos, hogy az állam vasgyári és szénszakmájánál alkalmazott személyzet-egyenlő fizetési osztályokkal és fokozatokkal egybekötött állandó illetményekben részesüljön.

E szempontokból kiindulva tehát a szénányag levő törvényjavaslatban felhatalmazást kérek arra, hogy az állami szénányáknál alkalmazott személyzet illetményeit az 1907 évi L. t.-c. megfelelő alkalmazásával rendeleti uton ugyanugy szabályozhassam, mint a hogy az állami vasgyáraknál alkalmazott személyzet illetményei szabályozottak.

A szénányászatnál továbbá szintén mellőzendőnek tartom az automatikus előléptetés és a várakozási idők rendszeresítését, még pedig ugyanazon indoklás alapján, melyet az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat egyes határozatainak az állami vasgyárakra való kiterjesztése tárgyában tett előterjesztésemben kifejtettem.

A szénányászati tisztviselőket ezek szerint kilenc, az altiszteket négy és a szolgálakat három fizetési osztályba kívánom besorolni s a vasgyári személyzet illetménytáblázatától csak annyiban volna eltérés, hogy amennyiben a vasgyári altisztek IV. fizetési osztálya évi 1200 K fizetéssel csupán egy fokozatból áll, addig a szénányászatnál 1000, 1100 és 1200 K fizetéssel szintén három fizetési fokozatot veszek föl kevesebb ismerettel és képességgel bíró kezdő altisztek szolgálatához mérten.

Az illetményeknek e képen való szabályozása természetesen a lakpénzeknek és fizetési átalányoknak is oly rendszeresítésével járna, mely szerint a szénányászati személyzet a fizetési osztálynak megfelelő ugyanazt a lakpénz élvezné, melyet a vasgyári személyzet öt lakpénzosztályba sorozva élvez, másfelől a természetbeni lakást élvező alkalmazottaknak ugyanolyan fizetési átalány járna, mint aminőt a vasgyáriak élveznek.

Megjegyzem, hogy öt lakpénzosztály közül az

Főaknász,

elméleti és gyakorlati képzettséggel egy horvátországi ujonnan alapított szénányához, azonnal fölvetetik. Megkivántatik német és horvát nyelv ismerete. Ajánlatokat „Cs. L. 2000” címen továbbít a szerkesztőség.

I alkalmazhatnák az állami szénbányák központi igazgatóságánál, a III. tekintettel arra, hogy a szénakció következtében Petrozsényben a lakás felette megdrágult s alig kapható, a Zsilvölgyben, végül az V. a többi szénbányahelyeken szolgálatot teljesítő alkalmazottakra. A II. és IV. lakpénzosztálynak megfelelő lakpénz ezidőszerint még nem fordulna elő, miután a lakpénzosztályoknak megfelelő helyeken az államnak szénbányája nincsen.

A kincstári szénbányák egységes vezetése s még inkább az a körülmény, hogy a szénmegrendelések lehető gyors intézkedéseket igényelnek, elkerülhetlenné teszik oly szervezet felállítását, mely a szénterületek kutatását, a bányák üzemét, a szénmegrendeléseket és szállításokat egységesen intézi s bizonyos tekintetben tág hatáskörrel felruházva hivatva van arra, hogy az állami szénbányászatnak főleg halasztást nem tűrő üzleti részét közvetlenül lehető gyors intézkedéssel bonyolítsa le.

Ily szervezet, a minisztérium keretében mint ügyosztály, a dolog természeténél fogva, beilleszthető nem lévén, gondoskodnom kellett állami szénbányák részére műszaki és igazgatási tekintetben oly önálló hatóságról, melyet az állami szénbányák vezetése, valamint az ezekre vonatkozó kereskedelmi és jogügyek határozott elvek szerinti intézése illet meg.

E szempontból kiindulva felhatalmazást kérek, hogy a vasgyárak központi igazgatósága mintájára Budapesten a m. kir. állami-szénbányák központi igazgatóságát állíthassam fel s annak szervezetét rendeleti uton állapíthassam meg.

Az ily szempontok szerint életbelépő szervezés költségeiről az 1909. évi állami költségvetésben egy átalányösszeggel gondoskodtam, míg a teljes költségek az 1910 évtől kezdve mindenkor az állami költségvetésben fognak szerepelni.

✕ Bányászati Hírek ✕

Lóczy Lajos. Abból az alkalomból, hogy dr. Lóczy Lajost a király a Földtani Intézet igazgatójává nevezte ki, egyetemi tanártársai, tanítványai és tisztviselőinek nagy serege tizenkilenc évi egyetemi tanárkodásának emlékére díszes plakettet készíttettek, melyet nagyobb küldöttség nyújtott át neki. A küldöttségben résztvettek dr. Kövesligethy Radó, dr. Lörenthey Imre, dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanárok, dr. Havas Rezső, a Földtani társulat alelnöke, dr. Prinz Gyula és Litke Aurél egyetemi tanársegédek. A küldöttség szónoka dr. Cholnoky Jenő volt.

Kitüntetett bányamester. A király Pirtz Józsefnek, a Salgótarjáni szénbánya nógrádmegyei bányászatánál alkalmazott bányamesternek a bányászati szolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Selmei tanárok a koppenhágai bányászati kongresszuson. A legközelebb tartandó koppenhágai nemzetközi bányászati kongresszuson a magyar bányászat állami képviselőjében Sobó Jenő és dr. Barlay Bé. a selmeibányai főiskolai tanárok vesznek részt.

A Budapestvidéki szénbánya megtekintése. A selmeibányai bányászati főiskola 11 hallgatója, Réz

Géza a bányaműveléstan tanára, *Farbaky Gyula* a géptan tanára és *Plotényi* asszisztens vezetésével kirándult a Budapestvidéki szénbánya rt. pilis-vörösvári bányáinak megtekintésére. A hallgatók tanáraik magyarázata mellett megtekintették a szállítógépeket, a turbinákat, az izapolási berendezést. Leszálltak a bányába, megnézték a különféle szivattyukat, tanulmányozták a települési viszonyokat stb. Azután a bányatársaság megvendégelte látogatóit, akik kellemes emlékekkel és a legjobb hangulatban utaztak vissza Selmeibányára.

Uj bányaműorvos. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. *Karácsonyi Miklós* járási tisztiorvost ideiglenes minőségű bányaműorvossá nevezte ki.

Dobsina város bányászata. Dobsina város 1909. évi költségelőirányzatában a bányászat tétele 72.076 korona kiadással szerepel, míg a várható bevétel a biztosított szállítások alapján 86.000 korona, a kohóhaszonból pedig 5000 korona. A város tulajdonát képező kohót a Borsódi acél és acélszerszámgyár rt. bérlé, míg a bányatermékeket a borsódi acélgyár és Coburg herceg uradalma veszi át.

Uj szénbányavállalat. Lapunk legutóbbi számában jelentettük, hogy a Krassó-Szörényvármegye Lopák község határában levő 4000 kat. hold területű szénterület kiaknázására részvénytársaság van alakulóban. Mint most értesülünk, az új vállalat 7.000.000 korona alaptőkével kezdené meg üzemét. A bánya 6 kilométernyire fekszik a legközelebbi vasuti állomástól, amelylyel sodonykötélpálya kötné össze.

Az alapítók kezdetben évenként 3 millió métermázsa szén kitermelésére számítanak.

Uj szénréteg az Avasban. Az Avas vidéke lázas érdeklődéssel lesi az ott folyó kőszénfurások eredményét. A múlt hó 25-én bevégzett egyik furás alkalmával ugyanis 210 centiméteres réteget találtak. Fokozza az eredmény értékét a szén kitűnő minősége.

Két bányavállalat csődtömege. A Compagnie Belge-Hongrois des Mines A. G. Liquidation és a Hungaria rézbánya és kőbánya társulat Déván csődtömegéhez tartozó ingók, u. m. vassinek, traverzek, acélrudak, vas-szerszámok, sürgönyoszlopok, samott-téglák, gépolaj stb., amelyeknek becsértéke 5198 korona, április 8-án d. e. 9 órakor nyilvános bírói árverésen el fognak adatni. A csődleltár dr. Horvát Kamilló tömeggondnoknál Déván megtekinthető.

A Brennbergi szénbánya rt. (Sopron) április 15-én tartandó közgyűlésén határoz az igazgatóságnak új üzleti tőke beszerzésére adandó felhatalmazás, illetőleg a társaságnak más vállalattal való egyesülése, vagy a társaság vagyonának elidegenítése, vagy átruházása felett.

A selmeibányai bányászati és erdészeti főiskola hallgatói a husvéti ünnepekre Marosújvárra látogatnak el s onnan a szolyvai ammoniák-szódagyár megtekintésére indulnak.

A zsilvölgyi m. kir. szénbánya olajszükséglete. A zsilvölgyi m. kir. szénbánya-hivatal olajszükségletét nyilvános versenytárgyalás útján biztosítván, az I. minőségű hengerolajra elfogadta *Csáki és Herbst* műszaki nagykereskedő-cégnek arra és minőségre nézve legelőnyösebb ajánlatát, a repceolajszükségletre pedig *Conrad és társa* ajánlatát. Az I. minőségű gépolajra *Schwarz*

József és társa cégnek juttatott megbízást. A további szállítása új kézbe került: *Horváth Sándor és fia* budapesti cégnek jutott a szállítás.

Államvizsgák a selmeci főiskolán. A selmeci bányászati főiskola tavaszi államvizsgálata mint miniszteri biztos *Mály Sándor* miniszteri tanácsos, mint vizsgáló biztosok *Allender Henrik*, *Niki János* és *Veress József* főbányatanácsosok vettek részt. Az államvizsgálatokra tizenheten jelentkeztek, hárman azonban visszaléptek. Sikeresen vizsgázott egy fémkohász, egy vaskohász, ugyancsak 11 bányász, 1 fémkohász pedig elbukott.

Új bányá-áltiszti iskolát állít az orsz. magy. bányászati és kohászati egyesület borsod-gömöri osztálya Rozsnyón. Az iskola nyilvános jellegű lesz a pénzügyminisztérium és az érdekelt bányavállalatok, valamint Rozsnyó r. t. város hozzájárulásából tartják fenn. A város bocsájta rendelkezésre a szükséges helyiségeket is. Az iskolát az osztály öt tagból álló bizottság vezeti, melynek élén *Branszky Vendel* bányatanácsos áll. A tanítás két évfolyamra terjed, melyek mindegyikére 40 korona tandíj fizetendő.

Az országos magyar bányászati és kohászati egyesület igazgatótanácsa április 5-én délután 3, választmánya pedig délután 5 órakor gyűlést tart.

A Brikett és köszénbánya rt. (Nagykikinda) vezetésében változás állott be. *Bohn Mihály* igazgatósági tag ezen minősége és cégjegyzési jogosultsága megszűnt, viszont *Schneider Péter* igazgatósági tag cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Új sinszeggyár. *Leptér János* lakatosárugyárát *sinszegek* gyártására is berendezte.

A Máv. ócskafehér anyag. Közel 400.000 korona értékű ócska anyag került legutóbb eladásra a Máv.-nál, a mely a Máv. különféle szertáraiban gyülemlt össze. A vevők ismét javarészt ócskavaskereskedők voltak, de ezuttal gyárak is elég tekintélyes hányadhoz jutottak. Így ócska féktuskókból a *Szabadalmazott osztrák-magyar államvasúttársaság* uradalmi igazgatósága közel 110.000 korona értékűt vett meg, a *Pohl E. és fiai* szombathelyi gépgyáros cég 23.450 korona értékű mennyiséget, az *Aradi vasipar rt.* 12.800 korona, *Schiel testvérek* brassói gépgyárosok 8500 korona értékűt. Betét nélküli ócska ruggyantát a *Magyar rugyantaáru-gyár rt.* vásárolt 22.400 korona értékben.

Az Olajipar-társaság (Bécs-Budapest) márc. 27-én Bécsben tartott közgyűlésén az igazgatóság jelentést tett a lefolyt év üzleti eredményeiről. Eszerint az Eisenstädter és társa céggel kötött megállapodás meghozta a várt eredményeket. A bécsi és *rákospalotai* gyár üzemét korlátozni kellett a kedvezőtlen repcetermelés miatt. Az üzleti eredmény azonban így is kedvező. A társaság 60 korona (1907-ben 50 korona) = 15% osztalékot fizet.

A Beocsini cementgyári unió rt. 1908. évi mérlege 2.496.551 korona (1907-ben 1.980.462 korona) *tiszta nyereséggel* zárul. A mérleg tételei (zárójelben az előző évi adatokkal összehasonlítva) a következők:

Vagyon: Gyárak és felszerelések 6.621.447 (6.163.335), újbányai köszénbánya és felszerelések 955.808 (808.745), készlet és anyag 353.390 (303.961), készpénz 31.258 (51.842), váltótérca 465.747 (552.081), betétek

1.342.986 (1.177.377), adósságok 2.379.362 (2.277.256), saját értékpapírok és óvadékok 180.431 (40.518), különféle aktívák 180.748 (5774), értékpapír-letét 244.500 (229.000) korona. — **Teher:** Részvénytőke 7.600.000 értéksökkenési tartalék 1.494.005 (774.317), tartalékalap 250.000 (150.000), hitelezők 272.541 (315.074), „Klára“ ségélyalap 202.280 (161.936), különféle passzívák 195.831 (399.120), értékpapír letét 244.500 (229.000), nyereség 2.496.551 (1.980.462) korona. Összesen 12.755.711 (11.609.909) korona.

A Magyar fémlemezipar rt. 1908. évi mérlegét, beletudva az előző évről áthozott 2192 koronát, 4261 korona *tiszta nyereséggel* zárta. Az árukon 122.658 koronát keresett ugyan a társaság, de 94.066 korona üzleti költsége volt, 26.523 koronát pedig leirtak, úgy hogy csak a fentemlített minimális tiszta nyereség maradt. A mérleg főbb tételei (zárójelben az 1907. évi adatok) a következők:

Vagyon: Pénzkészlet 2556 (6348), értékpapírok 900 (900), váltók 366 (3458), gyárépület 147.294 (112.920), berendezés 122.783 (102.755), számszámok és litográfia 62.753 (49.145), szabadalom 10.500 (12.500), anyagok 33.101 (26.692), árukészlet 38.050 (35.838), adósságok 87.331 (106.949) korona. — **Teher** Részvénytőke 150.000, értéksökkenési alap 88.818 (60.296), adótartalék 1000 (1000), jelzálogkölsönök 89.000 (0), elfogadványok 7700 (90.365), átmeneti tételek 1429 (1090), hitelezők 105.429 (152.562), nyereség 4261 (2192), összesen 505.630 (457.505) korona.

A Nicholson gépgyár rt. az 1908. évben 189.024 korona *tiszta nyereséggel* dolgozott. A társaság mérlegének tételei a következők: **Vagyon:** a telek értéke 234.322, a gyári épületek értéke 310.115, a gyárberendezés és felszerelés értéke 730.669, készpénzkészlet 196.470, nyílt követelések 2.564.284, tárcaváltók készlete 637.146, letéteményezett óvadékok 289.773, értékpapírkészlet 1026, előre fizetett biztosítási díjak 21.927, nyersanyag készlet 444.859, kész és félkész áruk készlete 890.234 korona. — **Teher:** részvénytőke 2.000.000, tartalékalap 260.000, tartalékalap kétes követelésekre 80.000, értéksökkenési tartalékalap 570.000, átmeneti kamatok 18.811, nyílt tartozások 1.439.735, forgalomban levő elfogadványok 1.763.258, nyereség 189.024, összesen 6.320.830 korona.

A Raichl-féle keramit és géptéglagyár rt., amely január 2-án tartott közgyűlésén felszámolását határozta el, felszólítja mindazokat, akiknek a nevezett társaság ellen követeléseik vannak, hogy azt 6 hónapon belül bejelentésük.

✕ KÜLFÖLDI HIREK. ✕

Német iparosok a szénkartel ellen. Németországban, mint ismeretes, már hosszabb idő óta erős ellentét uralkodik az iparosság és a német szénszindikátus között. Egyik hatalmas német ipari testület, a „Verband süddeutscher Industrieller“ most hivatalosan is megüzente a harcot a szindikátusnak. A szövetséghez tartozó gyárak 1909. április 1-től 1910. március 30-ig terjedő érvényre lépéséig, a szindikátuson kívül álló német, vala-

mint holland és angol céggel kötöttek szerződést a szén szállítására nézve. A szerződésben a bányák kötelezték magukat megfelelő kalóriájú szénnek a szindikátusénál alacsonyabb, fix áron való szállítására, a szövetséghez tartozó iparvállalatok pedig kijelentették, hogy a bányáknak állandó szállítást biztosítanak. Így kölcsönösen biztosították egymást a szénkárrel tülhatalma ellen. A kísérlet mindenestre érdekes és a német iparosok remélik, hogy ez fog a szénkérdés igazi megoldására vezetni. Hogy az esetleg felmerülő vitás kérdések az egyezség megbontására ne vezessenek, a szóban forgó iparvállalatok és szénbányák döntő bíróságot választottak.

Poroszország kőszéntermelése. A kőszéntermelés Poroszországban az utolsó nyolc évben a következő arányokat mutatta:

1900	109,291.000 tonna
1901	108,540.000
1902	107,474.000
1903	116,308.000
1904	120,795.000
1905	121,186.000
1906	136,480.000
1907	143,223.000

Az amerikai nyersvastermelés. Az északamerikai Egyesült Államok területén az 1907. évben koreken 25,600.000 tonna nyersvasat termeltek. Az 1907-ik évi fogyasztást nyersvasban 26 millió tonnára becsülik. A kohók 28—29 millió tonnát tudnak termelni. Ez a termelési képesség 1908. év végére még megnőhet 30 millióig, mert több kohó van épülőben, melyek évente 1,500.000—2,000.000 tonna nyersvasat lesznek képesek produkálni. Annak dacára, hogy az acélingot-termelés évi 2 millió tonnával emelkedett, 23,600.000 tonnánál alig tett ki többet 1907-ben az acélingot termelése, azaz 1½%-kal többet annál, amit 1906-ban tett a termelés. Az Egyesült-Államokban körülbelül 47 százaléka készült az egész világ acéljának, körülbelül 44 százalék az egész világ nyersvasának. Valószínűnek látszik, hogy az Egyesült-Államok acélgyárainak a szállítóképessége 1910-ig 30 millió tonnára fog emelkedni és a nyersvaszállítók termelőképessége 33 millió tonnára. Arra sommifele kilátás nincsen a jelen körülmények között, hogy a fogyasztás kereslete ugyanily arányban fokozódjék. Arról, hogy az Egyesült-Államok fogyasztása nyersvasban mennyit tett ki 1907-ben, a következő adatok nyújtanak felvilágosítást: Az 1906-ik évről volt még készletben 1907. január hó elsején: 100.000 tonna, az 1907-ik év termelése kitett 25,600.000 tonnát, az import az év folyamán 480.000 tonnát, eszerint egészben 26,380.000 tonna állott rendelkezésre a fogyasztásnak. Exportáltatott 1907 folyamán

75.000 tonna, 1908 január havában volt a készlet 300.000 tonna, tehát elkelt, elfogyott 26,005.000 tonna.

A transvaali aranytermelés január hónapban 615,113 uncia volt. Az előző december havi 660,643 és a múlt év január havi 560,329 unciával szemben.

Bányászati találmányok.

Eljárás könnyen gyulladó kokszt előállítására. P. 2540. alapszám. Bejelentette Thomas Parker mérnök Londonban, 1908. aug. 8. — A találmány tárgya eljárás oly kokszt előállítására, amely könnyen gyullad és hosszú lánggal ég el, úgy hogy házi célokra is igen előnyösen felhasználható. Az eljárás a következő: a tüzes kokszt, úgy amint a retortát elhagyja, egy tartályba öntjük, amely nehéz kátrányolajat vagy más alkalmas cseppfolyós szénhidrogént tartalmaz. Az olaj fölött vízréteg uszik, amelynek az a feladata, hogy az olajrétegbe kerülő tüzes kokszt meggyulladását akadályozza: a vízréteg vastagságát a szén mennyisége szerint szabjuk meg; az olajrétegnek a tartályba öntött kokszt teljesen el kell fednie. A vörös izzó kokszt, mihelyt érintkezésbe jön a vízréteggel, heves forrást idéz elő; külső felülete lehtől, míg belseje meleg marad ily állapotban körül olajba, amely belsejébe szívárog. A vizet azután leeresztjük és a meleg, olajjal itatott kokszt gyorsan megszárad. Állítólag a fent említett tulajdonságokkal bír.

Eljárás kőszént pótló tüzelőanyag előállítására. B. 4060. alapszám. Bejelentette Bleier Sándor technikus Budapesten, 1908. márc. 7. — A feltaláló szerint fűrészpör és mindenféle egyéb fahulladékot, továbbá lignitet, barnaszén, oly brikettekkel lehet egyesíteni, amelyek kőszént módjára égnék el és magas kalóriás tüzen sem esnek szét. A brikettezendő anyagot elsősorban száraz lepárlásnak vetjük alá; a lepárló készülékben visszamaradt szenet megőröljük és égetett mészt, viz és homok keverékével habarccsá alakítjuk, azután ezen habarccsot egy fűthető kemencébe tesszük és a desztillálásnál nyert kátrány, szurok hozzáadása után hevítjük, amíg a fölös vízmennyiség elpárolog belőle. Mikor az egyenletes tömeggé alakult, brikettekkel sajtoljuk. Az így nyert brikettek — állítólag — hosszú lánggal égnék, szét nem esnek, mert a fejlődő széndioxid hat a mészt és homokra, amelyet megkeményít. A lánggal való égés megszűnté után szilárd parázs marad vissza, amely a rostélyt el nem tömi. Célszerűnek bizonyult a következő összetétel: 76—71 százalék liszt szén, 4—5 százalék égetett mészt, 7—8 százalék homok, 10—12 százalék kátrány.

Kézrel kezelhető vagy mechanikai uton adagolható kemence kéntartalmu ércet pörkölésére. Z. 606.

Találmányokat szabadalmaztat

és értékesít; védjegy és mintaoltalmat kieszközöl az összes államokban

PATAKY VILMOS hites szabadalmi ügyvivő **BUDAPEST, IV., Eskü-út 3.**

Saját szabadalmi irodák a külföldön: BERLIN W. Leipzigerstrasse 112.
PARIS, 58. rue Lafayette, AMSTERDAM, Kalvegracht 209.

◆◆ TELEFON 89—22.

Bejelentette: Societá Zolfiera cég Rómában, 1908. okt. 6. — A találmány tárgyát kéntartalmu ércok pörkölésére szolgáló kemence képezi, mely a kénssav célszerű módon való előállítását, valamint intenzív és kevesebb időt igénylő kezelés mellett több és tiszta termék nyeresését teszi lehetővé. A feltaláló szerint az eddigi ily célra használatos kemencék hátránya az, hogy akár a kemence hibás szerkezete, akár a helytelen kezelés miatt az abban elért hőfok túl magas, ami jelentékeny kénvesztességet von maga után. Az új kemence egymás fölött elrendezett rekeszekből áll, amelyeket célszerűen öt tüzhelylemez választ el egymástól. A középső lemez, amely az érc felvételére szolgál, még külön csatornákkal is el van látva, amelyekben át hideg légárammal szállítjuk lejjebb a túl magas hőfokot. A felső kamrák az égés tökéletesítésére, az alsók a hamu eltávolítására és a tüzkamrába belépő levegő előmelegítésére szolgálnak.

Szerkesztői üzenetek.

A. N. Zágráb. Szíves készséggel állunk rendelkezésére, ámbár cégek ajánlása igen nagy erkölcsi felelősséggel jár. A szivattyúk és a kompresszor árjegyzékeket már a mai postával küldjük, a többiekét pótlólag. A furóvállalatok árajánlatainak megszerzése legalább 2 hetet igényel.

B. G. Kolozsvár. Az összes adatokat tartalmazza „A m. kir. kormány 1907. évi működéséről és az ország közállapotairól szóló jelentés és statisztikai évkönyv.” Ezt a terjedelmes munkát minden évben a kormány teszi közzé és az abban foglalt adatok teljesen hivatalosak és **hitelesek.**

J . . . F Csernye. Szíves készséggel helyt adunk cikkének, mert hiszen egy új bányavállalat megindítása közgazdaságilag általános közérdekekkel bír. Most beküldött cikkét azonban még sem közölhetjük, mert tulságosan foglalokzik személyi ügyekkel. Tárgyi tényállást kérünk.

A J f, Esztergom. Igen, ugyanaz. A napokban a Nemzeti Színházban előadott „A Tüzhely” című darabnak **N on** a társszerzője. Ugy tudjuk, hogy a vácuvidéki szénbányánál már nincs érdekelve.

Cs K ly mérnök, Kolozsvár. Ha nincsen elutazva, hivatalában a pénzügyminiszteriumban 12-től 2-ig jelentkezhetik nála. Szívesen bemutatjuk, ámbár erre nincs szükség.

I. K. Lőcse. Nem közölhető.

F J ő Budapest. Ismételtelen volt alkalmunk e helyütt kijelenteni, hogy semmi néven nevezendő tüzlettel vagy ügylettel és különösen bányák közvetítésével nem foglalkozunk. Ön ezt nem helyesli. Mi szívesen elolvastuk érveit, de álláspontunkat nem változtatjuk meg. Ez nemcsak felfogás, ez érzés dolga is. Abban igaza lehet Önnek, hogy jövedelemtől esünk el, de abban meg nekünk van igazunk, hogy tárgyilagosak, elfogulatlanok maradunk.

≡ Bányá- és ≡ alagut-lámpák,

préselve és autogénnel forrasztva 40 különböző minőségben és nagyságban kaphatók acélból és más fémekből

PIUS PIRRINGER
bánya és alagut-lámpa gyára
GRAZ, Strauchergasse 16/a.

Illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aknász,

ki bányaiskolát végzett és kellő gyakorlattal bír, azonnal felvétetik. Pályázatok az eddigi működéséről szóló bizonyítvány-másolatokkal és fizetési igények megjelölésével az **Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya R.-T.** lupényi bányagazgatóságához **intézendők.**

Kővárvidéki Kőszénbánya Részv.-Társaság.

Központi iroda:

Budapest, V., Váci-körút 26. sz.

Telefon 108—95.

Bányász-zenekarok szakszerű felszerelésében és összes szükségleteinek fedezésében 25 év óta egyedül álló specialista.

Az általunk felszerelt zenekarok részére tanító-karmentert **ingyen** közvetítünk.

és. és kir. udv. hangszergyár, :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 36.

Képes hangszer-árjegyzéket minden egyes cikkünkről külön-külön készségesen küldünk, csupán azt kérjük megjelölni, **milyen hangszer iránt érdeklődnek, hogy a megfelelő árjegyzékkel szolgálhassunk.**

KIR. ÁLLAMI KŐSZÉNBÁNYA

VRDNİK.

Szénosztályozás: Darabos (fömör) szén, Kockaszén, Durvaszén, Aknaszén,
Aprószén, Kovácsszén

Hőértéke:
4800-5200 caloria.

ipari és fütési czélokra.

KIR. ÁLLAMI KŐSZÉNBÁNYA

BOZOVICS.

Hőértéke: 4800-5000 caloria.

Alkalmas szén minden ipari követelmény kielégítésére.

KIR. ÁLLAMI KŐSZÉNBÁNYA

KOMLÓ

AJÁNL: téglafütéshez kazánfütéshez
kazánfütéshez
kovácscélokra
csépléshez
szóba fütéshez.

dara
dara, akna, dió
kovács
pormermetes akna, dió, kocka
dió és kocka da abos

szén

Hőértéke:
6500-7000 caloria.

Helyettesíti a
porosz szeneket.

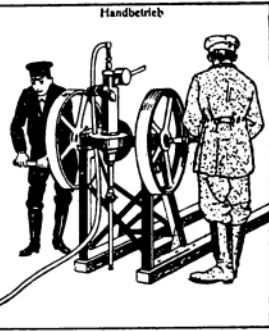
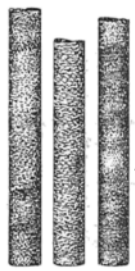
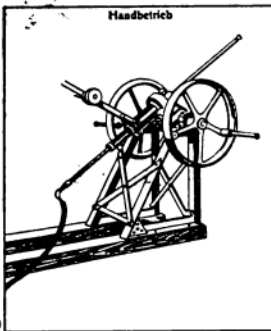

ELSŐRENDÜ SZÉN IPARI ÉS SZÓBAFÜTÉSI CÉLOKRA.

Kombinierte Gesteinsbohrmaschine für Hand- und Kraftbetrieb

Syst. „Craelius“

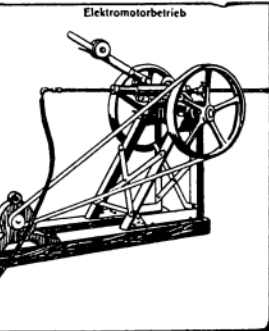
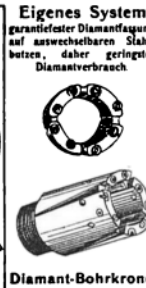
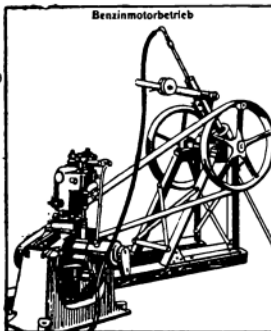

Unentbehrlich

für Bergwerke, Gruben, Steinbrüche, Kalk-Zementwerke, Schürfgesellschaften etc. bohrt in jeder Richtung bis 250 m tief und darüber.

Volle Kerngewinnung daher genauestes Bild der durchteuften Schichten.

Geringster Kraftverbrauch • Einfach und solid • Keine Reparaturen
Höchste Leistung (bis 10 m pr. 8 h Schicht) • Kleinsten Raumbedarf (2 · 2 · 2 m)

LANGE LORCKE & Co.
Diamantwerkzeug-Fabrik
BRIEG, Bez. Breslau.

Formprophet 34.

Telegraph-Adress:
Lange Lorcke, Brieg, Bez. Breslau.

Magy. Kir. Államvasutak. Igazgatóság.

49252—C. III. szám.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. é. március 1-től kezdve Budapest keleti p.-u.-ról a cs. k. osztrák államvasutak Feldbach, Gleisdorf és Gráz S. B.—K. K. Stb. állomására Győrön, Fehringen át a magyar királyi államvasutak vonalain gyorsvonaton a cs. k. osztrák államvasutak vonalain személyvonaton érvényes I. és II. oszt. kombinált menetjegyek lépnek életbe a következő rendes árokon

	I. oszt.	II. oszt.
Feldbachra	29:00 K	19:20 K
Gleisdorfra	30:70 „	20:20 „
Gráz S. B. K. K. Stb.-ra	33:20 „	21:70 „

Ily menetjegyek a fordított irányban — Feldbachról, Gleisdorfról és Gráz S. B.—K. K. Stb.-ról Budapest keleti p.-u.-ra — is fognak kiadni.

Budapest, 1909. február 27.

A kereskedelmi főosztály:

Dr. ÁRVAY,

kir. tanácsos, igazgató helyettes.

Utánnyomás nem díjazatik.

ÁLDOR SZIGFRID
magyar mélyfuró vállalata.
BUDAPESTEN, VI., Liszt Ferencz-tér 14. sz.
Elvállal sima és mélyfurásokat szén, petroleum, víz, káli és ásványok után kezeséggel bármily mélység tekintetében és bármily rendszer szerint, esetleg észre edésel.
● ● Expertizek, közbenjárás vételeknél és eladásoknál. ● ●

Acél- és vas-
szakmában teljesen jártas egyén, haszonrészesedéssel felvétetik. Csakis olyanok pályázhatnak, akik nagyobb cégeknél vagy részvénytársaságoknál már alkalmazásban voltak és igen erős üzleti érzékkel rendelkeznek. Ajánlatok „Szép jövő” címre a kiadóhivatalba.

SZABADALMI
és védjegyoltalom kieszközlése az összes
kultúrállamban
ADLER MIKSA okleveles gépészmérnök
hites szabadalmi ügyvivő
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 51.
Telefon 106—55. Telefon 106—55

Vizmentes olajköpenyek
Az 5 évvel ezelőtt szállított 600 körgallér és köpenyej minden tekintetben megelégedésemre szolgáltak, mert vízhatlan-ságukat és tartóságukat tökéletesen megtartották.
Berlin-Moabit, 1904. május havában.
C. BOLLE.

övvel és lovagló-silccel.
A legjobb védekezés szél és vihar ellen
III. minőségű, kámzsával 9 márka
II. minőségű, kámzsával 11 márka
I. minőségű, kámzsával 15 márka

Rittergut Carwo. A küldött 20 köpenyt általában dícsérik.

Loden-ruhák.	Csatornajáró gummi csizmák 80 90 100 cm. hosszú párja 30 34 37 márka
Kocsi- és ló akarók.	
Auto-ruhák.	Körgallérok 75 80 90 100 110 120 mk 6.50 6.75 7.50 8.50 9.75 11.50

FERD. JAKOB Köln. H.

MÉLYFURÁSOKAT ELVÁLLAL
és furóeszközöket szállít
ALBERT FAUCK & CIE
III/2. VORDERE ZOLLAMTSSTRASSE II. WIEN.
Magyarországi képviselő:
HERZOG ÖDÖN okleveles mérnök
Budapest, VII., Erzsébet-körut 26. * TELEFON 104—07.

Magyar Általános Kőszénbánya

Részvény-Társulat.

== Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 19. sz. ==

<p>Ajánlja</p>	<p>tatai tokodi királdi sajószentpéteri sajókazai dísznóhorváti</p>	<p>bányáinak</p>	<p>akna-, dara-, cséplési- és darabos szeneit.</p>	<p>Tatai szénből készült brikettjét (sajtolt szén.)</p> <hr/> <p>Egy kilós kocka- és öt kilós téglabrikettek.</p>
-----------------------	---	-------------------------	--	---

Termel ezenfelül elsőrendű ebszönyi és felsőgallai darabos és építkezési meszet.

TITANIT

BIZTONSÁGI ROBBANTÓSZER-GYÁR

CEIPEK és TÁRSAI TRENCSEN.

Az első biztonsági robbantószer Magyarországon. A „Titanit“ ütés, hő, surlódás, nyomás iránt teljesen érzéketlen. A „Titanit“ nem fagy meg. Robbantó erejére, repesztési képességére nézve az eddig ismert összes brizans robbantó-anyagokkal versenyez. Kezelése egyszerű és teljesen veszélytelen. A Titanitra nem vonatkoznak a keresk. és belügyminiszteriumok azon óvrendeletei, melyek a többi robbantószerre nézve elengedhetetlenek. Vasuti és gőzhajóállomásokon a szállítmányok mint bármely más szállítmányok

kezelhetnek. De a fogyasztóknál is bárhol elhelyezhető. Szállítása nem úgy mint a többi robbantószerké, hanem bármely vonattal, vagy hajóval és bármely időben történhetik. A Titanit ára a robbantószernek napi árát sohasem fogja túlhaladni. Kísérleteket a gyár műszaki mérnöke bármikor és bárhol a gyár költségén szívesen végez és a Titanit fenti előnyeit be is igazolja. Az államnak első szaktekintélyei is megerősítették a Titanitnak itt felhozott összes kiváló tulajdonait és előnyeit. A gyár január óta üzemben van.

Egyébb felvilágosítással készséggel szolgál a gyár igazgatósága és kereskedelmi képviselete:

✻ BUDAPEST, IV. KER., IRÁNYI-UTCZA 8. SZÁM. ✻

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

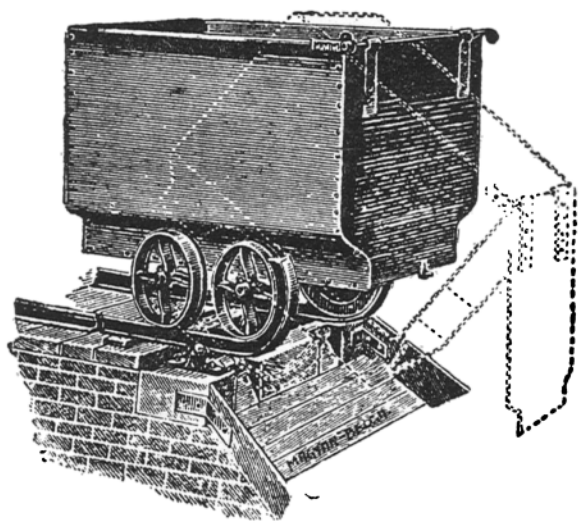
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 115-117.

Elvállalja mindennemű

Bánya-vasutak

tervezését, nyomjelzését és teljes kiépítését és az összes anyagok, mint sinek, kapcsolószerkezetek, kocsik, váltók, fordítókorongok, mozdonyok stb. szállítását.

Használt anyagok állandóan készleten
 == vannak és bérbe is adnak. ==

Beocsini Cementgyári Unió Részvénytársaság

Központi igazgatóság: Budapest, V., Alkotmány-utca 10. — Gyárak: Beocsin (Szerémszög). Vasut-, hajó- és távirdaállomás. Szavatolunk a szabványokat messze felülmúló minőségért.

~ Portlandcementünk a szabványszerű 28 napos szilárdságot már 3 nap múlva éri el. ~

Gyártási képesség: 2,200.000 q portlandcement,
 1,000.000 q románcement.

Zsolnai Cement- és Mészgyár Részvénytársaság

Központi igazgatóság: Budapest, V., Alkotmány-utca 10. — Gyár: Litvamező (Zsolna mellett). Vasut állomás. Ajánljuk az építendő körök figyelmébe, hogy

új gyárunkat 6000 waggon portlandcement gyártási képességgel 1909 tavaszán forgalomba hozzuk. A forgalomba kerülő cement elsőrangú minőségű és már 3 nap múlva eléri a szabványszerű 28 napos szilárdságot.

Alaptőke 500,000 korona.

Alaptőke 500,000 korona.

LAPP-FÉLE SZABADALOM.
 Aranyérem. Berlin 1907.

Lapp Henrik-féle Mélyfurások, Bányatelepek és mélyművek magy. részv.-társaság

Iroda:
 Báthory-utca 3. sz.

BUDAPEST

Műhelyek:
 X. ker., Kőbányai-ut.

Mélyfurások

kivitele. Szén, ércz, kősó, kálisó furások. — Sós víz, földolaj, földgáz, kénsav, ásványvíz, haszon- és ivóvíz furása és termelése nagy átmérőjű furólyukakkal. — Furások légzetetés és egyén czelovakra. — Eddigélé mintegy 600 mélyfurás készült egészebb 1512 méter mélységig a Lapp-féle szabadalom szerint. Legnagyobb jótállás. — Legjobb híré ilyenmü vállalat. — Magfurás. — Gyártás: Teljes mélyfuró-bereendezések bármily rendszerű gőz- és kézi-üzemre. — Számos szabadalom. — Egyes szerszám és alkatrész mélyfuró kutépités és viszzállításra.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat
Budapest, X., Kőbányai-ut 31.

Különleges gyártmányai:

Bányászati és kohászati gépek. — Bányavittlak. — Érczuzóművek. — Magas nyomású turbina-szivattyúk, a legnagyobb hatásfokkal. — Ércz- és kötőrő, valamint osztályozó gépek. — Bányacsillékhez kéregöntésű és aczelöntésű kerekek. — Téglagyári berendezések.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

GANZ-FÉLE

VILLAMOSSÁGI R.-T.

Budapest, II., Lövőház-utca 39.

Városi üzlet: IV., Koronaherceg-u. 5. sz.

Különleges gyártmányai:

Villamos világítási és erőátviteli berendezések minden áramrendszerre. — Villamos üzemű bányavašutak. — Villamos bányavašutak. — Motorok, transzformátorok, szerelési anyagok. — Ivlámpák. — Villamos ventilátorok bányauzemekhez. — Bányafelvonók.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra küldünk.

Titanit

biztonsági robbantószer-gyár

Ceipek és Társai Trencsén.

lügyminiszteriumok azon óvrendeletei, melyek a többi robbantószerkezetre nézve elengedhetetlenek. Vasuti és gőzhajóállomásokon a szállítmányok mint bármely más szállítmányok kezeltetnek. De a fogyasztóknál is bárhol elhelyezhető. Szállítása nem úgy mint többi robbantószerké, hanem bármely vonattal, vagy hajóval és bármely időben történhetik. A Titanit ára a robbantószerkek napi árát sohasem fogja túlhaladni. Kísérleteket a gyár műszaki mérnöke bármikor és bárhol a gyár költségén szívesen végez és a Titanit fenti előnyeit be is igazolja. Az államnak első szaktekintélyei is megerősítették a Titanitnak itt felhozott összes kiváló tulajdonait és előnyeit.

A gyár január óta üzemben van.

Egyéb felvilágosítással készséggel szolgál a gyár igazgatósága és kereskedelmi képviselője:

Budapest, IV. ker., Irányi-utca 8. szám.

Az első biztonsági robbantószer Magyarországon. A „Titanit” ütés, hő, surlódás, nyomás iránt teljesen érzéketlen. A „Titanit” nem fagy meg. Robbantó erejére, repesztési képességére nézve az eddig ismert összes brizans robbantó-anyagokkal versenyez. Kezelése egyszerű és teljesen veszélytelen. A Titanitra nem vonatkoznak a keresk. és bo-

Kir. állami kőszénbánya

Vrdnik.

Szénosztályozás: Darabos (tömör) szén, kockaszén, durvaszén, aknaszén, aprószén, kovácsszén

Hőértéke: 4800—5200 caloria. ipari és fűtési célokra.

Kir. állami kőszénbánya

Bozovics.

Hőértéke: 4800—5000 caloria.

Alkalmas szén minden ipari követelmény kielégítésére,

Kir. állami kőszénbánya

Komló.

téglaégetéshez, kazántüzeléshez . dara
kazántüzeléshez . dara, akna, dió
kovácscélokra . kovács
csépléshez . pormentes akna, dió, kocka
szobafűtéshez . dió és kocka darabos

Ajánl: **szenet**

HELYETTESITI A POROSZ SZENEKET.

Hőértéke: 6500—7000 caloria. ipari és szobafűtési célokra. Elsőrendű szén